

Justitieombudsmannen
Lars LindströmDatum
2016-09-27Dnr
R 78-2016Sid
1 (2)Regeringskansliet
Justitiedepartementet
Straffrättsenheten
103 33 Stockholm**Remiss av delbetänkandet Ett starkt straffrättsligt skydd mot köp av sexuell tjänst och utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling, m.m. (SOU 2016:42)**

(Ju2016/04647/L5)

Sedan Riksdagens ombudsmän inbjudits att lämna synpunkter på ovan nämnt delbetänkande får jag framföra följande:

Köp av sexuell tjänst
Straffbestämmelsen

Utredningen föreslår en gradindelning av brottet köp av sexuell tjänst genom införande av ett grovt brott med en strängare straffskala. Vid bedömning av om brottet är grovt ska enligt förslaget särskilt beaktas om den som utfört den sexuella tjänsten befunnit sig i en utsatt situation eller om gärningen annars varit av hänsynslös art.

Utredningens uppdrag har varit att ta ställning till om det finns behov av att förändra straffbestämmelsen för sexköp för att säkerställa att försvårande omständigheter får genomslag vid straffvärdebedömningen och i det sammanhanget särskilt överväga en höjning av straffminimum genom att ta bort böter i straffskalan vid allvarliga fall av köp av sexuell tjänst.

Den gällande straffskalan börjar med böter och det strängaste straffet är fängelse i ett år. Det torde råda enighet om att det inte finns behov av strängare straff än fängelse i ett år. Bedömningen av det enskilda brottets straffvärde ska ske enligt bl.a. 29 kap. 2 § brottsbalken. Därvid ska straffvärdet påverkas i skärpande riktning av bl.a. om den tilltalade visat stor hänsynslöshet, om den tilltalade utnyttjat någon annans skyddslösa ställning eller svårigheter att värja sig, om den tilltalade utnyttjat sin ställning eller i övrigt missbrukat ett särskilt förtroende, om brottet utgjort ett led i en brottslighet som utövats i organiserad form eller systematiskt eller om brottet föregåtts av särskild planering.

Gällande rätt innehåller alltså regler som, rätt tillämpade, är väl ägnade att åstadkomma en straffvärdebedömning som tar hänsyn till de försvårande omständigheter som kan tänkas förekomma i samband med sexköp. Av

betänkandet framgår också att det inte är lagen som det är fel på utan myndigheternas, främst Polismyndighetens, tillämpning av lagen. Sålunda har företrädare för både Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten framfört uppfattningen att försvårande eller förmildrande omständigheter inte utreds och att skälet till detta i mycket är en resursfråga (s. 89–90).

Det finns alltså enligt min mening inte skäl att ändra på 6 kap. 11 § brottsbalken för att åstadkomma att försvårande omständigheter får genomslag vid straffvärdebedömningen. Vad det är fråga om är i stället att se till att polisen utreder brotten på ett korrekt sätt. Jag avstyrker utredningens förslag till ändring av 6 kap. 11 § brottsbalken.

Dubbel straffbarhet

Jag instämmer i utredningens överväganden i avsnitt 3.7.5.

Utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling

Jag tillstyrker utredningens förslag till ny lydelse av 6 kap. 9 § brottsbalken. Jag är dock tveksam till regeln om att det särskilt ska beaktas om barnet befunnit sig i en utsatt situation eller om gärningen annars varit av hänsynslös art. Rimligen befinner sig alla barn som säljer sexuella tjänster i en utsatt situation och det måste alltid anses hänsynslöst att utnyttja den situationen.

Oaktsamhetskravet

Jag tillstyrker utredningens förslag till ny lydelse av 6 kap. 13 § brottsbalken.

Lars Lindström